

Trajanje: 56:00

1 / 13

Kaj bo z oskrbo na domu?

RADIO SLOVENIJA 1, 16. 05. 2024, **STUDIO OB 17-IH**, 17:04

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Lepo pozdravljeni. V današnji oddaji bomo govorili o zakonu o dolgotrajni oskrbi. Predvsem o pravici do oskrbe na domu, ki se bo uveljavila julija prihodnje leto. Toda, kako dostopna bo, jo bo sploh mogoče zagotoviti, če je že danes pomoč na domu zaradi pomanjkanja kadra precej skromna, čakalne vrste pa so dolge? Kakšen bo vstopni prag, kdo bo do oskrbe upravičen in kaj bo z ljudmi, ki tega ne bodo dosegli? Medtem ko minister za solidarno prihodnost vedno poudarja, da bo do pomoči in oskrbe deležni vsi, pa so nasprotno izvajalci prepričani, da bo z zagotavljanjem oskrbe še več težav. Ob tem stranka **SDS** zahteva izredno sejo državnega zbora za takojšnjo odpravo pomanjkljivosti zakona. Na Skupnosti socialnih zavodov pa so se zaradi izključenosti ogradili od zakona in ne prevzemajo odgovornosti za izvajanje. Takšno je današnje stanje. Zatorej pogledjmo, kakšna so dejstva. Naj predstavim današnje goste. To so Mateja Nagode, Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše. Pozdravljeni.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Lepo pozdravljeni.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Barbara Kobal Tomc, direktorica Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo.

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Lep dober.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Dober dan. Gospa Lilijana Batič, direktorica **Zavoda za oskrbo na domu** Ljubljana.

LILJANA BATIČ (direktorica **Zavoda za oskrbo na domu** Ljubljana)

Dober dan.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

In pa Bojan Kranjc, direktor koncesijskih domov Deos.

BOJAN KRANJEC (direktor koncesijskih domov Deos)

Pozdravljeni.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Moje ime je Alenka Terlep. Lepo pozdravljeni še enkrat. Danes imamo torej pomoč na domu, subvencionirajo jo občine, nekatere več, nekatere manj. Tiste, ki imajo veliko starejših prebivalcev, običajno manj. Toda težava je v dostopnosti, v številu ur, ki jih lahko nekomu nudijo. Gospa Barbara Kobal Tomc, kako je danes s to pravico? Kdo jo lahko dobi in za kakšno obliko pomoči gre?

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Torej pomoč na domu je storitev, ki izhaja iz zakona o socialnem varstvu in na Inštitutu Republike Slovenije za socialno varstvo spremljamo izvajanje te storitve že kar vrsto let. Tako, da pravzaprav že na nek način lahko govorimo o trendih. Ugotavljamo, da v letu 2023 se je pravzaprav prvič zgodilo, da pomoč na domu se zagotavlja v vseh občinah v Sloveniji, torej v 212 občinah, čeprav dve občini v bistvu nista imeli potreb, pa vseeno sta imeli pravzaprav izvajalca, če bi do potrebe prišlo. Zdaj res je...

Trajanje: 56:00

2 / 13

ALENKA TERLEP (voditeljica)

V vseh občinah, toda ne vsak dan.

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Tako, torej v vseh občinah se zagotavlja. Seveda pa kot ste rekli, ni v vseh občinah zagotovljeno vsak dan. Torej v nekaterih občinah je še vedno zagotovljeno samo ob delovnih, v delovnem času, dajmo reči tudi temu nekje od jutranjih ur do popoldanske, medtem ko nekatere občine pa zagotavljajo to pomoč na domu skozi pravzaprav, skozi vse dneve v letu. Seveda je velika razlika še vedno tudi v ceni ure pomoči na domu. Torej kot ste omenila, občina je zavezana po zakonu doplačila 50 odstotkov ekonomske cene storitve. Pa vendar, vse občine, nekatere občine se odločijo, da bodo plačale več. Pa vendar recimo zdaj glede na to, da imamo danes med nami tudi kolegico iz Ljubljane, lahko rečemo, da recimo v Ljubljani se cena pomoči na domu v zadnjem času ne spreminja bistveno in da je Ljubljana tista občina, ki je nekako pod slovenskim povprečjem.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak še vedno, če pogledamo te cene, tam se sučejo na primer okrog 6 evrov, odvisno koliko vsaka občina subvencionira, glede na to, da prejema glavarino in iz tega prihodka subvencionirajo. Ampak če pa pogledamo denimo, kakšna je pa cena, ko človek ne dobi pomoči in poseže po črnem trgu? Kam segajo tiste cene denimo?

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Ja, žal tega podatka na inštitutu nimamo, ne zbiramo tovrstnih podatkov. Samo pač te, ki so v okviru mreže javne službe. Pa vendar lahko ugotovimo, da obstajajo določene nezadovoljene potrebe, če lahko tako rečem. Večinoma izvajalci poročajo, da bi lahko izvajali ali pa nudili bistveno več pomoči, ne samo obstoječim uporabnikom, torej tistim, ki že dobivajo, bi potrebovali več, ampak seveda tudi, da imajo na nek način čakalne liste. Zdaj gotovo tukaj botruje zadaj v bistvu to, kakšen je zakonsko predviden obseg pomoči na domu in tudi na inštitutu že vrsto let opozarjamo, da je ta vsekakor prenizek.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To pa je?

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

To pa je 20 ur na tedenski ravni. Tako, da nekateri potrebujejo bistveno več. Zdaj nekako tudi vsi izvajalci pravzaprav ne morejo nuditi toliko kot bi sicer lahko pravzaprav sami uporabniki dobili. Prav zaradi tega, kar ste tudi že uvodoma povedali, zaradi pomanjkanja kadra.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Zdaj kar konkretno poglejmo, gospa Batičeva. **Zavod za oskrbo na domu** je največji zavod za izvajanje storitev. Kdo se običajno obrne na vas, za kakšno pomoč gre? Koliko časa mora pravzaprav počakati? Kaj mu lahko nudite?

LILJANA BATIČ (direktorica **Zavoda za oskrbo na domu** Ljubljana)

Nudimo jim vse tisto, kar zakon omogoča, seveda v okrnjeni obliki. Ravno zaradi tega, kar je bilo že povedano, in sicer zaradi pomanjkanja kadra ne moremo odgovoriti na vse potrebe in želje uporabnikov. Pokrivamo celotno področje Mestne občine Ljubljana in za naše meščanke in meščane skrbi 125 socialnih oskrbovalk in oskrbovalcev. Na letni ravni naredimo okrog 150 tisoč ur pomoči, se pravi socialne oskrbe na domu. Zagotovo bi je lahko veliko več, glede na demografske spremembe seveda, vsak dan je veliko več potreb po naših storitvah. Z veseljem bi jim ugodili in se odzvali na vse to, kar oni potrebujejo za seveda kakovostno življenje na njihovih domovih. Podpiramo, bom rekla to usmeritev v tem, da ljudje ostanejo doma, če si to želijo, vendar se srečujemo z velikimi kadrovskimi težavami. To ponavljamo že kar nekaj let, na to opozarjamo širšo javnost, tako bom rekla laično kot strokovno. Sodelujemo tudi z ministrstvom, z Mestno občino Ljubljana, kjer poskušamo na vse načine tudi z iskanjem kadra v tujini, bom rekla obogatiti naš kader.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Pa ste že dobili denimo kakšne kadre iz tujine?

LILJANA BATIČ (direktorica **Zavoda za oskrbo na domu** Ljubljana)

Moram reči, da smo v lanskem letu šli na en sejem v organizaciji ravno pristojnega ministrstva in Zavoda za zaposlovanje. Odziv je bil na licu mesta dober. Ampak postopki so vseeno tako dolgotrajni, da od nabora recimo 30-ih kandidatov, ki bi lahko pršli v Slovenijo delat, omogočili smo jim tudi nastanitev in vse tisto, kar bi potrebovali, se zdaj pogovarjamo z enim do dvema kandidatom.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Govorimo o bazenu bivše Jugoslavije?

LILJANA BATIČ (direktorica **Zavoda za oskrbo na domu** Ljubljana)

Tako je, ki je že izčrpan zaradi tega, ker odhajajo rajši seveda dalj v tujino. Nagovarjamo pa, bom rekla vse možne forume, skupine, vsa družabna omrežja, vse mogoče korake ubiramo za to, da bi lahko pridobili ljudi in jih navdušili za naš poklic. Poklic je zelo lep, zelo plemenit, human, ampak izjemno, izjemno zahteven. Rada bi opozorila, da je potrebno se fokusirati na to, da se poklic socialnega oskrbovalca umesti primerno v neko družbeno, v družbeni sistem. Tudi zaradi tega, ker se pomoč na domu z leti spreminja. Pomoč na domu in seveda tudi pravilniki o standardih in normativih, o katerih se pogovarjamo že 20 let, ne sledijo več potrebam na terenu. Zato ker je vsak dan več starejših, se pravi vedno več imamo uporabnikov, ki so starejši od 80 let, ki imajo poleg starostne oslabelosti tudi veliko drugih pridruženih težav, ki jih je treba seveda obravnavati in nagovarjati ustrezno. Ob tej priložnosti bi samo še rekla, da ja, mi ceno storitve pomoči na domu nismo spreminjali že od leta 2017 in je zelo prijazna do uporabnikov v višini 4,40 evra. Zaradi skrbi...

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak to je res, kot pravite, prijazna cena, pa vendarle na primer nekdo, ki potrebuje pomoč takoj iz bolnice, ne more skrbeti sam zase v domačem okolju, ne more poskrbet za njega, v domovih ni prazne postelje. Kako hitro mu lahko zagotovite to pomoč? Kakšne so čakalne vrste?

LILJANA BATIČ (direktorica **Zavoda za oskrbo na domu** Ljubljana)

Zdaj če bi povedala tako zelo administrativno, kakšne so čakalne vrste, so tam od treh mesecev, pol leta pa tudi dlje. Imamo pa posluh pri starejših, ki se znajdejo v taki hudi stiski in so dejansko odvisni od naše pomoči oziroma so nemočni in nimajo svojcev. Takrat se odzovemo seveda takoj, pri tem nam pa pomaga tudi to, da zavod lahko nudi zdaj v zadnjih letih tudi zdravstvene storitve. To nam omogoča Mestna občina Ljubljana, s tem da imamo novoustanovljeno zdravstveno enoto, kjer izvajamo brezplačne storitve za uporabnike in sicer zdravstveno nego, fizioterapijo in delovno terapijo. In ko je res huda stiska, potem tudi zdravstveni delavci vskočijo za to, da lahko premostimo.... Da se lahko izvaja nega...

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Vsaj na začetku, kasneje pa nastopijo težave. Želela sem pravzaprav opisat ta položaj pomoči na domu in pomanjkanja kadra, da gremo na to novo pravico - oskrbo na domu. Torej kot sem že prej omenila, minister ves čas govori - tretji steber, zdaj bo več pravic, vsakemu bo ta pravica dostopna. Nenazadnje prihodnje leto, čez dobro leto bomo vsi začeli prispevati oziroma plačevati enoodstotni prispevek za dolgotrajno oskrbo in pričakujemo, da bomo te oskrbe tudi deležni. Torej zdaj imamo pomoč na domu, to je pomoč, da ljudje čim dlje ostanejo doma, po drugi strani pa imamo institucionalno oskrbo, torej domsko, ki bo tudi ostala. Gospa Nagode, kaj bo zdaj s to oskrbo na domu, v čem bo različna in seveda imela bom vrsto podvprašaj, kako, če danes pomoči ne morejo poskrbeti zaradi pomanjkanja kadra, kje jo boste dobili za oskrbo na domu? Torej v čem bo ta nova pravica oskrbe na domu?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja, pravzaprav dolgotrajna oskrba na domu, kot izhaja iz zakona o dolgotrajni oskrbi, je na nek način oziroma pravzaprav nadgradnja pomoči na domu. Se pravi socialnovarstvene pomoči na domu, o tem, kar smo zdaj poslušali in v bistvu nadgradnja v smislu tega, da bo poleg podpore pri temeljnih dnevnih in podpornih dnevnih opravilih omogočala tudi zdravstveno nego, vezano na osnovno dnevna opravila. To je pravzaprav podobno, kakor je gospa iz **Zavoda za oskrbo na domu** pravkar omenila. Nekateri izvajalci pomoči na domu to že izvajajo pa tega je trenutno malo na terenu in seveda odvisno od lokalnih skupnosti in pripravljenosti k sofinanciranju tega dela. Torej to je mogoče prvi poudarek. Drugi je, to je bilo tudi že danes omenjeno, da je pomoč na domu omejena na 20 ur

Trajanje: 56:00

4 / 13

tedensko, se pravi nekje 80 ur mesečno. Dolgotrajna oskrba na domu pa ta obseg storitev večja na največ 110 ur mesečno.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To je tedensko koliko, če imamo zdaj 20, torej iz 20 na 25?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Recimo, tako. Ja, to so zdaj te mogoče temeljne razlike. Poleg tega po zakonu o dolgotrajni oskrbi, kdor bo prejel pravico do dolgotrajne oskrbe na domu, bo upravičen tudi do storitev za krepitev in ohranjanje samostojnosti ter do e-oskrbe.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak za to pravico do ohranjanja samostojnosti, je pa le prav, da povemo, da je pravzaprav za četrto kategorijo oziroma najtežjo kategorijo 24 ur na leto.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ta pravica je pa letna.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To pomeni skoraj nič.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja, to gre pravzaprav za storitve, ki pomagajo ohranjati samostojnost in so mogoče zelo pomembne v nekih obdobjih. Ne rabi pa jih mogoče človek kontinuirano. Ja, so razlike po kategorijah, mogoče se na prvi pogled zdi nenavadno, da je v zadnjih dveh kategorijah ur manj, ampak načeloma so tiste prve kategorije, prva, druga in tretja še tiste, ko ljudje še zmorejo več in jim pravzaprav te storitve najbolj koristijo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

No, ampak to smo se pogovarjali pa so me prav zadolžili naj vas povprašam. Če nekdo prejme pomoč, ali lahko prejme tudi oskrbo, ima lahko obe pravici?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Tako ja. Teh vprašanj tudi mi prejmemo veliko. Je očitno še dosti nerazjasnjene v javnosti. Tako, ko je nekdo upravičen do dolgotrajne oskrbe po zakonu o dolgotrajni oskrbi, lahko prejema tudi pomoč na domu.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

No, ampak...

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ti dve pravici bosta soobstajali, to je v bistvu ta dvotirnost sistema. Mogoče samo, da pojasnim, z zakonom o dolgotrajni oskrbi se pravica oziroma storitev po zakonu o socialnem varstvu ne ukinja, temveč se samo dodaja pravzaprav. Nekdo bi lahko potem eventualno ti dve pravici kombiniral.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Tako, ena pravica se plačuje iz občin oziroma socialna pravica, drugega pa po ZDOsk, po zakonu, ko bomo začeli prihodnje leto plačevati prispevek, enoodstotni kot smo že omenili. No, ampak rekli ste, več bo ur, kdor bo deležen oziroma upravičen do oskrbe, skorajda 25. Ampak kako bo prišel do te oskrbe? Zdaj v Skupnosti socialnih zavodov trdijo, da bo ta prag zelo visok. Kakšen bo prag, da boš pravzaprav sploh upravičen do oskrbe na domu?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja, glede upravičenosti, za to samo oceno je izdelana posebna metodologija, ocenjevalna lestvica, ki človeka pravzaprav pogleda skozi različne dimenzije v njegovem življenju in je točkovana. V ozadju celotnega ocenjevanja

Trajanje: 56:00

5 / 13

upravičenosti je točkovnik in nekdo, ki bo dosegel 12,5 točk, bo presegel prag vstopa v dolgotrajno oskrbo. Mogoče bi na tem mestu tako omenila, obstajajo ocene na podlagi pilotnih projektov, ki so bili izvedeni, da približno recimo, nekako ocenjujemo, 60 odstotkov trenutnih uporabnikov pomoči na domu, se pravi te socialnovarstvene pomoči na domu bi lahko prestopili prag v dolgotrajno oskrbo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

12 točk pravite. Kaj bi to v življenju lahko pomenilo? Katera kategorija, kdo bi bil upravičen? Seveda pa bo potem še kasneje razdelati, kaj pa je z vsemi tistimi, ki te oskrbe ne bodo deležni. Naj pa, da spomnim ponovno besede ministra Maljevca, ki ves čas trdi, tretji steber oskrbe bodo deležni vsi pomoči potrebni.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja, zdaj kategorije upravičenosti so nekje so od 1 do 5 in se šteje, koliko je človek samostojen pri vsakodnevnem funkcioniranju, pri samooskrbi zase. Se pravi gre za nek kontinuum. Mogoče najlažje na nekem bolj plastičnem primeru, če povem kdo bi na primer bil lahko v prvi kategoriji, se pravi bi prestopil prag. Se pravi to je nekdo, ki potrebuje pomoč pri tuširanju na primer, oblači se sam, s pomočjo, je recimo mobilen s palico, neka osnovna gospodinjstva opravi sam, neka težja pa že potrebuje neko pomoč.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Mogoče kaj rečemo o tem, gospa Barbara Kobal, da bomo imeli vstopne točke s 1. januarjem na centrih za socialno delo in da bodo oni tisti, ki bodo ocenjevali.

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Ja, jaz bi mogoče samo za trenutek se vrnili en korak nazaj. Zelo veliko govorimo o tem, da bomo vsi deležni neke pomoči. Meni se zdi zelo pomembno to kar ste rekla, vsi, ki bodo to pomoč potrebovali. Jaz mislim, da smo se lahko iz zakona ali pa iz področja osebne asistencije naučili, če ne drugega, to, da ko enkrat rečemo, da imamo vsi pravice, tudi dejansko vsi pričakujemo, da bomo imeli pravice in zato je nujno, ker govorimo o smotrni rabi pač javnih sredstev, da v bistvu zamejimo te pravice. Dejstvo je, da pač vsi starejši od 65 let, ne da ne bodo imeli pravice, ampak ne potrebujejo tega. Tako, da to se mi zdi zelo pomembno, ker zelo velikokrat govorimo, vsi bomo dobili, vsi bomo pričakovali.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Če sam zmores sam doma, potem seveda ne potrebuješ zdravstvene oskrbe.

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Naše izkušnje iz osebne asistencije ne grejo v to smer. Grejo v to smer, da so vsi ljudje, ki imajo določen status, na nek način vsi ljudje, je veliko ljudi pričakovalo, da jim status prinaša tudi določene pravice. Tukaj po tej logiki bi rekli, da nam leta prinašajo neke pravice. Ne, pač potreba je tista. Tako, da jaz bi res s temi potrebami, pravzaprav bi jih zelo poudarila.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Na vstopnih točkah na centrih za socialno delo, tam bomo tudi dobili odločbo, tam bodo odločali o tem, koliko pomoči.

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Tako, centri za socialno delo, ja, nekako so tiste ustanove, ki želijo oziroma ki izvajajo socialno delo in zdaj tukaj so bili v bistvu pomisleki različni, ali so centri za socialno delo tiste prave institucije za to. Jaz sama mislim, da ne gre toliko za recimo, ali neustrezne strokovne kompetence zaradi tega, ker metodologija ocenjevanja je dovolj jasna in se da jo zelo lepo naučiti, kar se je pokazalo tudi v pilotnih projektih, ko se je pokazalo, da ni pomembno, kakšna je predizobrazba oziroma kakšen je profil, a gre za zdravstveni ali za socialni profil. Kje vidim večjo zagato, je v tem, da bodo na nek način imeli centri morda neko kolizijo vlog. Zdaj vemo, da po eni strani...

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Hkrati bodo izvajalci in odločevalci.

Trajanje: 56:00

6 / 13

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Tako in tudi nekateri centri pravzaprav poudarjajo, da oni ne želijo pravzaprav biti odločevalci, ampak želijo biti tisti, ki ljudem na nek način pomagajo in prisluhnejo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Plus tega, da jih je premalo.

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Tako, tukaj pa pride včasih do, tukaj pa lahko pride do konflikta interesov in zopet, če se vrnem na osebno asistenco, tam je stvar dovolj jasna. Samo odločanje, kar se tiče odločbe, je seveda na centru, vendar mnenje pa pripravi neka zunanja inštitucija.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Gospod Bojan Kranjc, vi ste direktor domov Deos. To se pravi, to so koncesijski domovi. Vi pa tudi izvajate pomoč na domu. Si vi zdaj predstavljate, kako bo delovala ta oskrba?

BOJAN KRANJEC (direktor koncesijskih domov Deos)

Ja, malo smo v zadregi, ker mi bi radi že postavili nek finančni ekonomski model, kako bo zgledalo, kaj bomo zmogli, kaj bomo rabili. Ampak predpisi močno zamujajo. Februarja bi mogli biti že vsi podzakonski akti, pri čemer mi ne želimo samo napisan akt, v katerem piše, podrobnosti bo določil minister. Pa spet v drugem členu minister, ker iz tega ne vemo potem nič. Čakamo ministra. Mi izvajamo v treh občinah in pri nas slika ni taka kot sem jo slišal od sogovornikov. Naši uporabniki potrebujejo v povprečju kakih 5 ur tedensko, ne 20. Veliko manj, imamo dovoljenja vseh treh občin, da bi povečali, ampak enostavno ni potrebe, ker bi to potegnili tudi seveda višje plačilo za uporabnike. In zdaj, ko grem na številko 20, se zgrozim, da bom moral zaposliti še štirikrat več kadra, ki ne vem, kje ga bom dobil.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Tako, to pa je vprašanje, gospa Nagode, za ministrstvo, za vlado. Dolgo časa že obljubljate zakon o kadrih. Sicer sam zakon kaj dosti ne bo pomagal, ampak, zdaj že za pomoč je premalo kadra, s prihodnjim letom pa še plus oskrba, plus DSO-ji, ki tudi pravijo, vsaka četrta postelja je prazna, ker nimamo kadra. Kako boste to uredili?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja, mogoče bom tako rekla. Mi se zelo dobro zavedamo, da je treba negovat v prvi vrsti obstoječ kader, da je treba narediti vse, da se ga ohrani in zadrži, da je seveda treba usmeriti napore tudi v pridobivanje novih delovnih sil, tako mislim domačih kot tujih, da je treba vložiti napore v avtomatizacijo procesov, v posodobitev organizacije dela in podobno. Ja, veliko smo v stiku tudi z drugimi evropskimi državami. Tako, da v tem zagotovo nismo osamljeni, se vse evropske države soočajo s podobnimi izzivi in z zakonom, ki smo ga pripravili, pravzaprav podobno naslavljam o težave, kadrovske izzive, kakor drugje po Evropi, z nekaterimi mehkejšimi ukrepi in z nekaterimi zelo konkretnimi. Tako, da zaenkrat je zakon na vladi.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak na vladi je že dolgo časa. Že zdaj že drugič na vladi. Tako je še usklajevanje in ponovno na vlado. In kdaj lahko pričakujemo minister oziroma državni sekretar Omladič je tukaj v studiu pred enim letom ta zakon že obljubljal v parlamentu, kdaj bo denimo v resnici sprejet?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

To sicer sama ne morem sicer obljubit. Vsi si želimo, da čim prej. Tako da je pa to seveda politična volja in odločitve.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Zakaj denimo ministrstvo, če lahko morda presodite kljub temu glede na to, da je z ministrstva prihajate, zakaj ministrstvu za solidarno prihodnost ne uspe tega zakona spraviti skoz, kot rečemo po domače.

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Res težko komentiram. Vlagamo pa pravzaprav res vse napore, da bi situacija na tem področju uredila in ta zakon, ki je pripravljen po našem mnenju zelo dobro naslavlja potrebe in bi pomembno prispeval k premostitvi nastale situacije. Seveda v nekem prehodnem obdobju tudi na način preizkušanja in tiste rešitve, ki bi se pokazale potem kot dobre bi jih veljalo in vpeljati potem v nekaj sistemске rešitve.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ker ta čas oskrba na domu, julija prihodnje leto bo zelo kmalu. Tu zakon še ni sprejet in predno bodo kadri ne vem stipendiranje ali karkoli. Vi pravite zakon dobro naslavlja potrebe. Zdaj pa pogledjmo pravzaprav gospa Batičeva kakšne so te potrebe? Morda lahko razložite v kakšnih razmerah, kako delajo ti ljudje na terenu, ki nudijo pomoč oslabelem, starejšim, kakšni so normativi, kakšne so plače, kakšne naj bodo torej tiste potrebe, ki jih naj zakon naslavlja?

LILJANA BATIČ (direktorica Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana)

Že uvodoma sem povedala, da se je delo socialnih oskrbovalcev v zadnjih letih, v zadnjih 10 letih, bistveno spremenilo zaradi tega, kar se populacija, s katero delamo spreminja in je delo zato težje. Delo v našem zavodu poteka vse dni v letu, od šestih zjutraj do 10 zvečer. Normativi so 110 efektivnih ur na mesec, kar vsi skupaj ocenjujemo, tudi inštitut, da je previsok normativ glede na zahtevnost populacij s katero delamo. Delo socialnih oskrbovalcev je postalo težje tudi zaradi tega, ker so ljudje vsaj v urbanih okoljih, tako kot je Ljubljana, precej osamljeni, nimajo svojcev. Druga generacija je zaposlena, imajo svoje otroke in druge obveznosti in naši socialni oskrbovalci niso samo ljudje, ki pridejo zamenjajo, bom probala tako mal slikovito povedat, zamenjajo plenico, rečejo nasvidenje, mu dajo jogurt za pojest in grejo. Ampak so izjemno pomembno tudi socialni stiki, ugotavljanje psihofizičnega, jaz bom rekla tudi fizičnega stanja ljudi, dostikrat rešujejo življenje. Starejši, o tem ne govorimo javno, so v veliki meri zelo depresivni, osamljeni, se pravi ugotavljajo njihovo psihično stanje in pomaga, jih spodbujajo, ugotavljajo kako se počutijo, dejansko rešujejo kakšenkrat življenje in jim kakšenkrat ali pa velikokrat, bom rekla, opora pri tem, da se veselijo naslednjega dne, ko naš zaposlen spet pride. Žalostno je, da kljub temu, da smo solidarna družba, da imamo tudi prostovoljstvo razvito in vse, ljudje ostajajo sami s sabo, zgubljeni bom rekla velikokrat v času in prostoru tudi zaradi tega, ker vemo da je dementnih bolnikov vedno več in tudi zaradi tega so normativi prenizki v smislu ur, ki so jih lahko deležni uporabniki. Mi se danes pogovarjamo kot da imajo vsi 20 ur na teden, pa nimajo, do 20 ur. Nekateri naši uporabniki imajo samo eno uro zaradi tega, ker probamo tudi z minimalnim vstopom v njihove domove vsaj toliko ublažiti situacijo v kateri se starejši znajdejo. Tako, da zagotovo je potrebno zaradi narave življenja, veliko več kroničnih bolezni, onkoloških bolezni, srečujemo se z umirajočimi, ogromno je problemov na področju paliativne oskrbe s katero se tudi naši zaposleni srečujejo. Delo na terenu. Poleti, ko je 40°, bom rekla, pozimi, ko je sneg. Tekanje od enega uporabnika na drugega zaradi tega, ker uporabniki pričakuje ob določenih urah, da pridejo naši zaposleni. Jaz sem že našemu ministru predlagala, dvig plač absolutno, zaradi tega da sploh pride kdo delat, ker so v bistvu imajo minimalno plačo. Drugo dodatki, vsaj za delo z dementnimi, delo na terenu. To so ženske pretežno, čeprav v zadnjem času smo veseli tudi kar nekaj fantov je prišlo delat k nam. Se pravi omogočiti jim neke normalne pogoje za delo. Samo to kar zdaj omogoča zakonodaja, je premalo in potem se ne moremo čuditi, da ta poklic, ki ni atraktiven, sploh ne za mlade, pač se na te naše razpise ne prijavljajo. Mogoče še ta podatek. Povprečna starost naših zaposlenih, socialnih oskrbovalk je 49 let, kar pomeni veliko bolniških, veliko ljudi, ki zbolijo zaradi tega, kar delajo tako težko delo. Tako da mislim, da je temu vsaj s strani odločevalcev potrebno nameniti pozornost, kar tako bom lahko imeli krasen zakon, pa ga ne bomo mogli uveljaviti. Ljudje pa imajo velika pričakovanja.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

To se pravi zdaj smo slišali kakšne so te potrebe, ki jih naj zakon naslavlja. Kaj pravzaprav zakon od tega v resnici naslavlja?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Trajanje: 56:00

8 / 13

Mogoče bi se prej navezala na to kar je zdaj nazadnje gospa rekla. Ja, ti poklici so na nek način razvrednoteni in treba je delati na privlačnostih poklicev. Seveda tukaj se mi kot ministrstvo, saj vemo ne, ves čas intenzivno sodelujemo pri pogajalskih procesih oziroma pri oblikovanju rešitev, ki so vezani na reformo plačnega sistema v javnem sektorju.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ki pa ne bo pred 1. januarjem. To tudi predsednik vlade ves čas ponavlja. Nihče ne bo deležen uskladitev višjih plačil prej, vsi pa šele 1. januarja oziroma z januarjem. Takrat pa bo vendarle najbrž že precej pozno.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja, je pozno pa vendarle bo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Če bo. Ker teh obljub je pravzaprav že bilo veliko. Še vedno pa so te oskrbovalke ali medicinske sestre ali karkoli po profesiji so na minimalni plači. Tudi pri vas v domovih je tako.

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Zelo spodobno.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Sicer rečete kaj.

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Dvig plač bo zdaj 1. junija, ne, ampak to je minimalen.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Glede na inflacijo.

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

To samo, da tudi 1. 1. ne bo v celoti uveljavljena, bo to mogoče, ne vem 20 %. od bodoče plače, ki jo pričakujemo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Imate vi težave zadržati kadre?

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Ogromne, ogromne težave imamo. Tudi ogromno vlagamo v izobraževanja, do izobraževanja, štipendiramo, plačujemo celo potne stroške do šol, ampak ugotavljamo,, da so pol pri nas, ko končajo leto, največ leto in pol, potem pa odidejo drugam.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Je to trgovina, druge dejavnosti ali morda vemo Avstrija....

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Trgovina zadnje čase manj, je pa veliko industrije.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Torej lažje delovni pogoji, višja plača.

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Ne rabiti biti težje, ampak je pa prost vikend, boljša plača.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ali kaj od tega še 1 bo mesto vprašala gospa Nagode zakon naslavlja?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja, pravzaprav naj tako kar iz pogovora izhaja je največje težave v bistvu plačilo in to kar sem prej omenila je v bistvu prvotnega pomena. Ja, zakon pa naslavlja seveda nekatere te situacije, kot sta jih oba sogovornika omenila. Moram pa na tem mestu verjetno tudi poudariti, da se na različnih območjih v Sloveniji izvajalci soočajo z različnimi izzivi. Ponekod je določenega profila kadrov dovolj, ponekod ne, nekje odliv v tujino. Tako, da ne veljajo enaki izzivi za vse izvajalce oziroma povsod po Sloveniji. Tako da Ja, izmed teh devetih ukrepov, ki jih zakon naslavlja prav gotovo je za vsakega izvajalca kakšen tak, ki bo prispeval k, bom rekla, razbremenitvi te situacije.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj bi realno ocenili zdaj tudi zadnji, če na posvetu rekla predstavnica ministrstva, da bo, da se bo kadre za pomoč, ki jo imamo že zdaj, pa oskrbo, ki bo z julijem pokombiniralo. Torej uporabilo današnje kadre. Teh že danes ni. Poleg tega ste vi sami zdaj rekli imeli bodo še dodatno funkcijo, ne bodo samo pomoč, bodo fizioterapevti, delovni terapevti, gerontologi, skratka veliko več kadrov. Kako bomo mi to pravzaprav lahko dosegli z julijem? Ker teh kadrov, če jih je že sedaj premalo, se ne bo dalo pokombinirati. Kaj vi z ministrstva, kaj tam se pravzaprav razpravljate kako boste to rešili, kje smo, kaj pravzaprav upate, kaj boste rekli DSO-jem, centra za socialno delo, zavodom za oskrbo. Tako neko realno sliko, kakšna so lahko naša pričakovanja?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja, prav gotovo sami vsega ne bomo mogli rešit. Bi pa tukaj najprej mogoče rekla Ja, kar se tiče kadra, ki izvaja pomoč na domu in dolgotrajno oskrbo na domu, tukaj res bodo možnosti take, da lahko 1 izvajalec, na primer zdaj obstoječi izvajalec pomoči na domu, se odloči za izvajanje tudi za dolgotrajno oskrbo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Že teh ni dovolj. Saj smo slišali denimo gospo Batičevo, ki pravi dali bi več ljudem pa jih ni. Torej kako bodo izvajali še oskrbo, če že pomoči ne morejo?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

To kar smo že v bistvu se danes pogovarjam sem zdaj že večkrat omenila. S temi ukrepi, ki jih načrtujemo. Nekatere tudi že izvajamo, seveda računamo na blažitev vseh teh stisk, ki se pojavljajo na bom rekla na terenu.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj vi pravite gospa Kobal, vi ste zadnjič na tem posvetu rekli, ljudje bodo dobili, to je pa naslednja pravica, možnost denarnega prejema. Torej če ti pomoči ne bo na domu ali če ne bodo imeli možnosti priti v dom ali pa bodo sami izbrali denarni prejemek. Ampak s tem denarnim prejemkom pomoči ne bodo mogli kupiti.

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Tako je. Jaz bi mogoče za trenutek se samo še ustavlja pri v bistvu kadrih ki smo zdaj govorili tudi, a ne. Nekako smo videli z vsako novo storitvijo, ki pride v sistem, a ne se nekako bom rekla temu grdo pikirana pravzaprav določen isti bazen kadra, a ne. Tako da več ko imamo storitev, a ne, na nek način imamo lahko na voljo manj kadra. Pa vendar v dolgotrajni oskrbi, kot ste sami rekla, ne dobivamo tudi nek drug tip, drug profil kadra, ne. Torej ne bodo samo socialne oskrbovalke in tukaj moram reči, da v bistvu je Ljubljana še nekoliko nadpovprečno, ima nekoliko še starejšo populacijo socialnih oskrbovalk, ne. Nekako v povprečju v Sloveniji imamo tam okrog 47 let in 25 plačni razred, kar je res, res zelo malo, a ne. Pa da vam odgovorim na vprašanje. Ja, a ne. Torej mi imamo že izkušnjo z dodatkom za pomoč in postrežbo, ki ga pač imamo na voljo za tiste uporabnike, ki potrebujejo določeno pomoč v treh višinah. Pa vendar tam se ugotavlja, da je relativno majhen izplen v smislu, da bi si ljudje dejansko kupili neko pomoč, ampak ga potrebujejo za pravzaprav preživetje, ne. Zdaj z nadomestilom, ki prihaja za dolgotrajno oskrbo, se bodo tudi ta razmerja nekoliko porušila, a ne. Torej kot smo že večkrat slišala, ne recimo oseba, ki trenutno ima ne vem najvišji dodatek za pomoč in postrežbo, če želi pač prejeti samo denarni prejemek, a ne, se najbrž ne bo odločila za vključitev v dolgotrajno oskrbo. In ja, v kolikor pač država ne bo uspela zagotoviti storitev za pač upravičenca, ne potem bo seveda lahko le ta prejel denarni prejemek. Kaj bo s tem denarnim prejemkom storil, a ne, tega najbrž vsaj ni predvideno. Kot razumem, da bi kdo nadzoroval, a ne. Je spet vprašanje

pač zakaj se ga bo porabilo. Glede na njegovo višino in glede na razmere v kakršnih smo, a ne pa lahko smatramo oziroma sklepamo, da si najbrž ne bo mogel zagotoviti pomoči, kakršno bi si želel, a ne, oziroma del potreboval.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Zdaj nadzora nad tem prejemkom ne bo. Ta prejemek je pravzaprav današnji prejemek, ki ga v domovih poznate kot.

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Dodatek za pomoč in postrežbo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Samo da je pravzaprav nižji od tega, kar imajo v domovih. Zdaj.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Lahko samo neke dodam. V bistvu nadzore v smislu, tako nadzora res ne moremo reči, ampak zakon predvideva spremljanje vseh upravičencev oziroma uporabnikov pravic dolgotrajne oskrbe, tudi denarnega prejema.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kdo pa naj bi to spremljal?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Pa bi to koordinator dolgotrajne oskrbe in zakon tudi predvideva dinamiko obiskov po kategorijah oskrbe.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

In kje je ta koordinator, na centrih za socialno delo?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ne. Koordinator za dolgotrajno oskrbo bo zaposlen pri izvajalcu dolgotrajne oskrbe. Izvajalec, ki bo izvajal storitve, se pravi ali dolgotrajno oskrbo na domu ali dolgotrajno oskrbo institucij bo imel zaposlenega koordinatorja ali več njih predvidoma, ki bodo v bistvu delal osebne načrte z uporabniki.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Torej gospod Kranjc zaposlili boste koordinatorja?

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

No, imamo že zdaj za močno na domu.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Vsi izvajalci pomoči na domu imajo že zdajšnjem sistemu koordinatorja pomoči na domu oziroma vodje pomoči na domu. In to je v bistvu neka podobna vloga.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

No, pa vendarle ne glede na to da bo morda ta koordinator nadziral, čeprav najbrž ni povsem jasno kako bo nadziral kam ta denar gre, ampak gospa Batičeva teh zlorab v psihičnem, fizičnem seveda zdaj pa še finančnem smislu, je na terenu nekaj. Mislite, da jih bo zdaj potem ko bodo denimo izbrali prejemek, ker ne bodo dobili pomoči, še več zlorabe starejših?

LILJANA BATIČ (direktorica Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana)

Ja rizik je zagotovo. Že zdaj se srečujemo pri delu z uporabniki z vsemi vrstami nasilja, ki ste jih našli. Če bodo dobili starejši, če se bodo odločili za denarni prejemek, se pravi za ne denarno pomoč, potem je res vprašanje, ki se meni zastavlja to v kolikšni meri bodo, če bodo želeli in ne bodo dobili pri nas, pri našem izvajalcu pomoč na domu, se pravi storitev, koliko te storitve bodo lahko s tem denarnim prejemkom potem sploh prejeli? Ker ko sem delala en

Trajanje: 56:00

11 / 13

manjši izračun glede recimo na ceno oskrbe na domu, v našem zavodu trenutno, kot sem že omenila, je ugodna 4 evre 40. In če pogledamo kakšne so cene na trgu pri drugih izvajalcih, da ne govorim koliko so na črno, potem si bodo s tem denarjem lahko kupili mnogo, kupili mnogo manj pomoči kot bi ji bili deležni v javni mreži. In meni se zdi tukaj velika škoda ker dobro je ena stvar je, če se odločijo za denarni prejemek, ampak zgodilo se bo lahko in predvidevamo, da se bo v veliki meri to dogajalo, da bo nekdo recimo uvrščen v peto kategorijo, da bo imel možnost dobiti 110 ur pomoči na mesec, ampak mu ne bomo mogli zagotoviti celotnega obsega in v nekem delu bo mogoče deležen storitve dolgotrajne oskrbe, medtem ko bo iz tistega drugega dela prejel mnogo manj storitev zato ker so na trgu te storitve drage in kolikor imamo mi neformalne informacije, čeprav jih ne zbiramo tako kot na inštitut ampak vseeno vemo in slišimo, da se vrtijo cene tudi po 20 **EUR** in več na uro.

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Jaz bi tukaj do polno. Res govorimo, da uporabnik pomoči na domu plača 4 do 6 **EUR**, največ mogoče 12, 13. Vendar to ni cena te storitve. Ta cena storitve je krepko, v našem primeru, ker imamo teren in se moramo voziti tudi po 30, 40 km do uporabnika, je tam okrog 23, 24 **EUR** in toliko je tudi na sivem trgu. Cenejša je seveda, če to opravi neka soseda za 10 **EUR**, ampak.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Vendarle mi smo že večkrat v medijih zasledili zlorabe nad starejšimi, nestrokovno pomoč na črnem trgu, nepreverjene osebe. Ti ljudje, ki so prejeli pomoč na črnem trgu so bili velikokrat zanemarjeni in zlorabljeni. To je zelo nezanesljiva pomoč, ne. Zdaj, če rečemo na hitro eno besedo o mreži. Gospa Nagode kaj je to mreža mreža kadrov na občinah vsi pravijo nič še ne vemo o tem mreži čakamo na ministrstvo, v enem stavku, kaj ta mreža kadrov pomeni in kje je, kdaj bo?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Ja. Mreža bo določil nacionalni program za dolgotrajno oskrbo. Se pravi glede na občine kakšne so pravzaprav potrebe in zmogljivosti te potrebe zadovoljiti. Tako, da ta del smo pravzaprav začel zdaj intenzivno komunicirati z občinami.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Občine še ne vedo tega. Smo se pogovarjali pretekli teden in so rekli da so v temi.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

No, ravno pretekli teden smo se srečali in tudi nastavili neko nadaljnjo dinamiko srečevanja. Tako smo tudi načrtovali in jim obljubili, da z april, majem začnemo dialog ravno s tem namenom, no, da začnemo skupaj nekaj načrtovati mrežo in razvoj pravzaprav dolgotrajne oskrbe, ki pa je seveda v enem delu zelo intenzivno vezana na lokalnosta okolja oziroma na občine.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj vi v domovih pričakujete?

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Da bo mreža ostala popolnoma enaka, kot je sedaj. Vsaj mi pričakujemo, da se bo sedanja pomoč na domu preoblikovala v dolgotrajno oskrbo. Že zato, ker bo brezplačna bodo vsi poskušali priti sem noter. In tiste občine, tudi občine že morajo vedeti koliko imajo.

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta **RS** za socialno varstvo)

Ja, zagotovo se bo, po moje, bo temelj bo ostal tak kot je ampak že recimo lahko so dopolni s temi ne vem s socialnimi izvajalci socialnega servisa, ki jih je sicer zaenkrat zelo malo. Pa vendar tukaj bo neka možnost v bistvu nadgradnje te mreže ker vemo da pomoč na domu je zdaj organizirana v bistvu na bazi koncesija, ne. Torej občina se odloči in podeli koncesijo načeloma enemu izvajalcu, razen v dveh občinah imamo 2 izvajalca. Tako, da iz tega vidika, če rečemo temu, da bi to bilo lahko, dajmo reči na nek način tudi zanimiva za izvajalce, bi lahko pričakovali malce širitev te mreže.

Trajanje: 56:00

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Kaj bo s tistimi, ki ne bodo dosegli praga?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

V bistvu tisti, ki ne bodo dosegli praga, bodo lahko še naprej prejeli storitve oziroma pravice po obstoječih predpisih. Recimo kar izhaja iz socialnega varstva. Ja, recimo pomoč na domu, se pravi kar želim poudariti, da zakon o dolgotrajni oskrbi ničesar iz obstoječega sistema ne ukinja, ampak samo pravzaprav prinaša nek nov vir financiranja oziroma večji obseg storitev.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Recimo to se pravi nov vir financiranja, nekaj iz proračuna.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Mislil da (nerazumljiva beseda)

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Več letih, tako, ampak predvsem pa od vseh 1 % od neto dohodka z julijem prihodnje leto, smo rekli, ampak ljudje bodo pričakovali, da bodo tudi deležni te dolgotrajne oskrbe. Gospod Kranjca vi mislite, da bo to tako kot z zdravstvom, da imamo pravico, potem pa čakamo v čakalni vrsti, da bomo do te pravice tudi upravičeni, bo z dolgotrajno oskrbo?

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Tudi bojim se da bo podobno. Ker že sedaj so vrste za dom zelo dolge in posebno za dementne oddelke. Tako, da tukaj jaz ne pričakujem kake bistvene razlike. Posebno nas skrbi, da bodo ljudje tudi zelo nervozni, nestrpni. Ker dobili bodo odločbo, dobili bodo sklep ne bomo ga pa mogli udejanjiti. Dobili bodo sicer nekaj denarja, ampak to smo že rekli, da ne bo zadoščalo za ne vem kaj.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Boste lahko izvajali naloge po novem zakonu.

BOJAN KRANJC (direktor koncesijskih domov Deos)

Mislil da ja. Mi smo mi smo optimisti, v domovih smo optimisti. Mi pač trdimo se bomo prilagodili, pa naj bo sistem kakršenkoli.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Gospa Kobal, prej smo rekli prag, kaj vi menite, kaj bo s temi ki praga ne bodo dosegli?

BARBARA KOBAL TOMC (direktorica Inštituta RS za socialno varstvo)

Jaz se tukaj absolutno strinjam. Tukaj gre potem za to da bodo ljudje pač še naprej deležni storitve pomoči na domu, a ne. To se za njih bistveno ne bo spremenilo, ne. Kar se tiče pa obsega in čakalnih vrst, pa lahko spet dam za primer osebno asistenco kjer je več kot polovica osebnih asistentov, krepka več kot polovica, v bistvu družinskih članov in smo se na ta način, na nek način izognili morebitnim čakalnim vrstam, ne. Da so se pravzaprav za ta poklic začeli odločati družinski člani.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Ampak tukaj ravno pri oskrbljivcih. To kar je pravica, ki bi morala biti dostopna s 1. januarjem in ni bila, šele zdaj prihajajo odločbe, nove odločbe, torej po petih mesecih. Tam pa status upokojencev ni urejen, čeprav natančno vemo, da večino dobijo te pomoči doma od svojih partnerjev. Zakaj ne morejo biti oskrbovalci družinskega člana, upokojenci?

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Trajanje: 56:00

13 / 13

Ja, ko se je uvajal institut oskrbovalce družinskega člana je šlo pravzaprav za prenos oziroma prevedbo družinskega pomočnika po zakonu o socialnem varstvu in nekaj po teh istih pravilih tudi v tistem institutu niso bili upokoenci tisti, ki bi bili družinski pomočniki, smo to ohranili. Ja, je pa veliko diskusij. Je še stvar pravzaprav. Razmisleka so seveda prednost in slabosti, glede na to, da je to intenzivna oskrba.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

4, 5 kategorija oziroma zdaj so vsi postavljeni v četrto kategorijo.

MATEJA NAGODE (Ministrstvo za solidarno prihodnost, v.d. direktorica Direktorata za starejše)

Tako je treba razmišljati tudi o tem, da dodatno upokoencev ne obremenimo z težkimi deli. Tako, da ampak.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Na koncu ko ni oskrbe to vedno pade na pleča svojcev in tudi v tem primeru očitno bo. Zdaj gospa Batič tudi vi mislite, da se bo na to pravico dolgotrajne oskrbe čakalo kot denimo do pravice v zdravstvu?

LILJANA BATIČ (direktorica **Zavoda za oskrbo na domu** Ljubljana)

Mi se mi se malce bojimo tega kako se bo to se dogajalo. Kot prvo bi morda apelirala na ministrstvo da je zelo pomembno da se ljudi dobro informira o tem kakšne so možnosti zaradi tega ker če bodo dejansko vsi razmišljali, da glede na to da bodo plačevali določen odstotek od svojih plač, da imajo vsi do tega pravico, se bojimo velikega buma. To je prvo kar se bojimo. Da bodo vsi pršli, ker bodo rekli saj bi, zakaj bi plačevali pomoč na domu, če lahko dobimo storitve iz dolgotrajne oskrbe. To je sigurno nekaj, kar se nam bo zgodilo. Drugo pa je, da ljudje vejo točno kaj lahko dobijo. Pri izvajalcih se pa dodatno skrb, se nam poraja dodatna skrb v tem, da Ja obstoječe pravice iz pomoči na domu trenutno, ki jo izvajamo, naj se ne bi omejevale s prihodom dolgotrajne oskrbe. Nekateri se bodo, bom rekla, prešli v drugo, ampak vendarle bo tukaj na osnovi novega zakona, pa glede na to da pravilnikov še ni, sigurno povečala potreba po tem, da se bo treba odzvat na vse te potrebe s strani pomoči na domu, na novo dolgotrajne oskrbe. Tako, da še vedno na koncu ne morem mimo tega, da ne bi opozorila, da je potrebno delati na tem, da imamo dovolj ljudi, da to lahko sploh speljemo.

ALENKA TERLEP (voditeljica)

Tako, no tukaj končujemo današnjo oddajo Studi ob 17-ih zahvaljujem se gostom za sodelovanje. Z nami so bili Mateja Nagode, Barbara Kobal Tomc, Lilijana Batič in Bojan Kranjc. Hvala poslušalcem, ker ste bili z nami. Jutri lahko ob 17 prisluhnete tedenskem aktualnem mozaiku, v katerem vsak petek pokomentiramo najpomembnejše dogodke iztekajočega se tedna. Danes pa se od vas poslavljam tonski mojster David Lap, urednica Snežana Ilijaš in Alenka Terlep. Želimo vam lep dan in srečno.